

ENAEUS

**Hermes gothicus, : ther vthi ... saker
föregiffuas, som icke allenast vthi Swea
och Götha rijken hände äre, vthan och
jämwäl the, som vthi Italien, Hispanien,
Franckrijket ... sigh tildraghit haffwa.**

Strengnäs :
1624

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök*: Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra*: Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

För 1700 F. 1700
Tidn 30 cl

Utlänas äcke. ^{deppia} Polortat (finns).

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

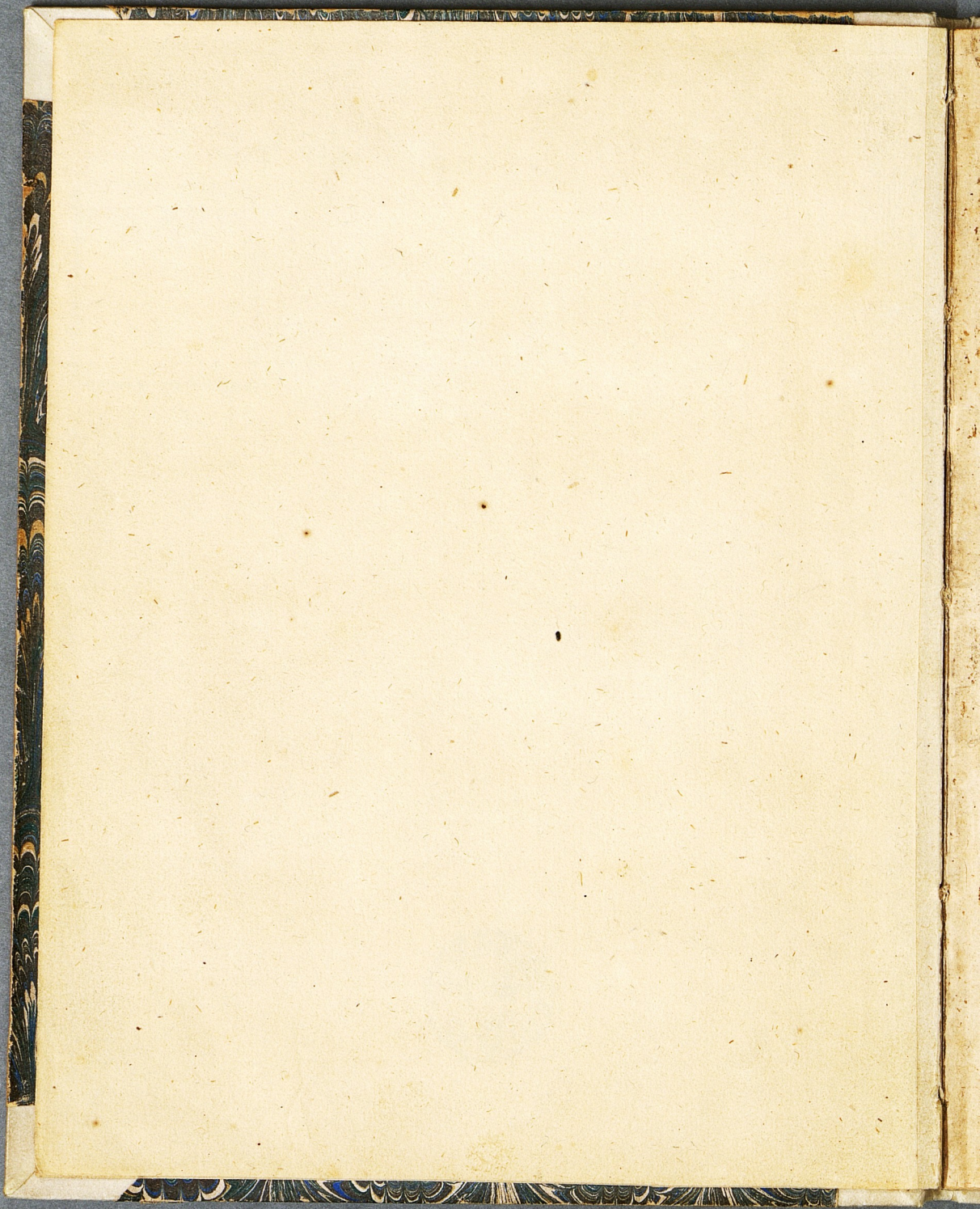
.....

.....

.....

.....

13
Hermes

Hothicus

Ther vthi

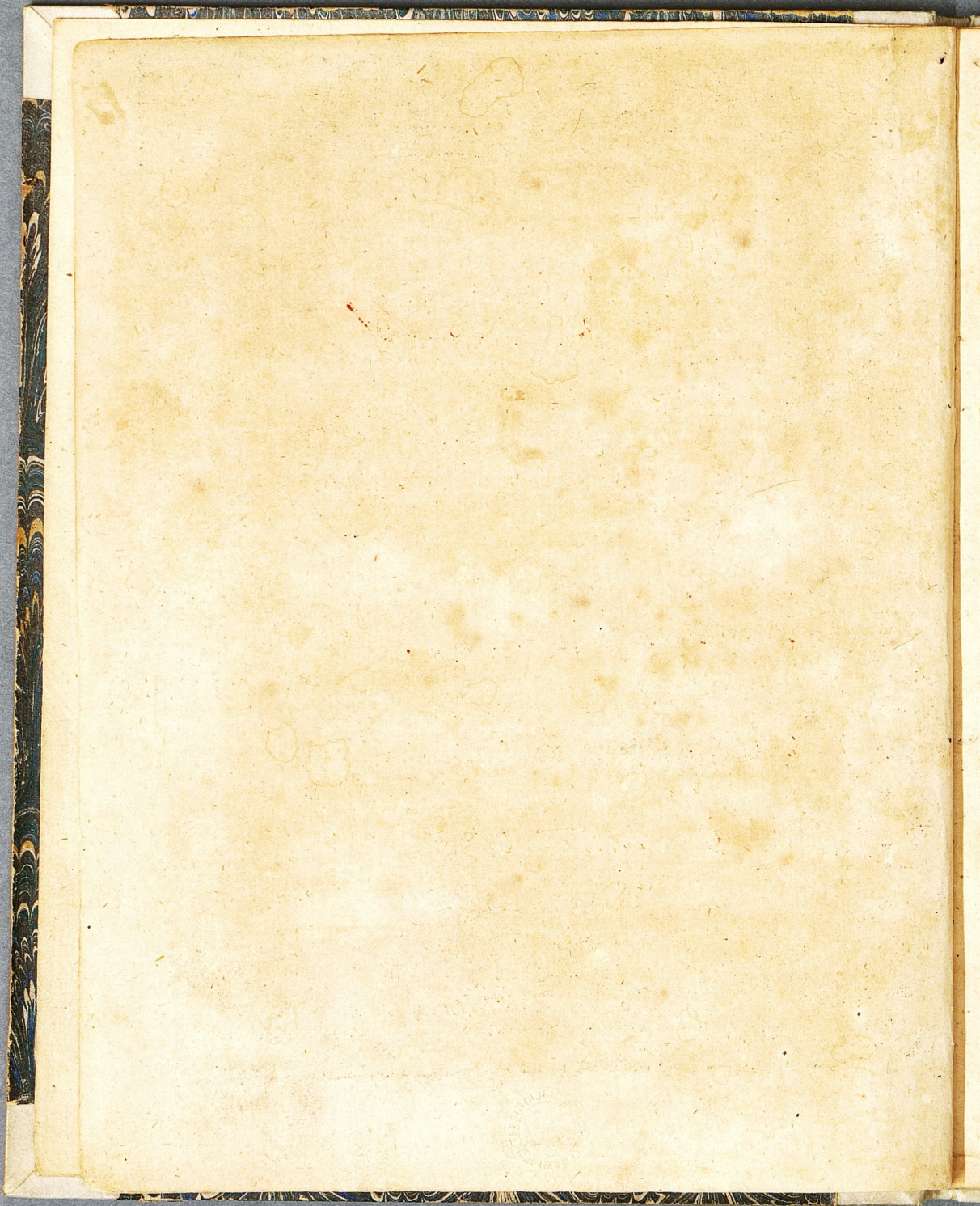
Wänge tanckwärdige Saker
föregiffuas / som ick allenast vthi Swea
och Götha Riksen hände äre / vthan
och jämväl the / som
vthi

Italien / Hispanien / Frankrike / Tyskland / En-
geland / Norge / Danmark / Ungern / Holland /
Polen / Liffland / Ryssland / Tartarier och Tur-
kiet sigh tilldraghit haff-
wa.

Allom them til stor nytta och vnderättelse / som
thenna sidsta Werldennes förändringar weta
och förnimma wilja.

Cum Privilegio S. R. M.

Tryckt i Stregnäs af Olof Olofsson Enao,
Ihr Christi 1624.

AUGUSTVS.

1624

Lidender ifrå ächskullighe

Orter.

MDCC:

Utur Rom ifrå then 10. Augusti aduiferas.

Må til Palermo liggia tijo tusende personer siuke aff Pestilensien / vthi Hospitalet / vthaff hwilka måst daghliggen döo någre hundrade.

Hz aduiferas och ifrå then 18. Augusti / at thena Fahrfoot och smittesamma Siuka / grasserar rundt omkring hela Italien / at otalighe många ther af bortdöo : Gudh Alzmechtigh wille sin Lilla Hoop ther medh Nådighest förkona här vthi Norlanden / och annorstädes.

Utur Benedig then 18. Augusti.

Gubernatoren öffuer Wäyland haffuer förskickadt 24. Capitener vthi Sydskland / at wärffua Foltet för Konungen til Hispanien / effter Konungen i Franchrieket / och haffuer lätit besolla trettije tusende til foot / och sex tusende til häst. Hertigen til Sofoy haffuer allaredha monstradt sitt Folt / thet Fransöske Foltet skal och ankomma i themna Wäna den medh thet aldrastörsta.

Ifrå Cleue haffuer man / at sedan then Fransöske Ambasador / sampt then / som ifrån Swizerland vthi Franchrieket är tilförordnader / äre ankomne : Låta the sigh icke alenast wäl nöija / som vthi Cleuer Gebiet boo / utan jäm näl och the Ortsoner / och Zelziener giffua sigh aldeles wäl til frids / effter förb. Ambasadorer haffua hafft medh sigh

Tröskelighe Skriffueller ifrån Konungen i Franckrieket / lydhandes / at Guldlijn / Cleue / och the 10. Ditturer / skole vthi thesas förra willor beachte blijua / kan thet icke see godhwillighen / skal thet see wäldsamblighen.

Then 12. Augusti haffuer ästian nidherlaghit vthi Krwtkammaren til Verrona / ther igenom ett Munk at löster til S. Daniel / sampt många hws äre skamfärade / och meer än 350. Personer äre til dödz slagne.

Ifrå Constantinopel berättas / at the Persianer låta Paphonia förefee och förwara med 10000. Man / althensfund Pano Veci rycker ther före medh sin mache. Herr Bassa von Arteron är medh 30000. Man passeradt för Caromonia / til at bekriega the Persianer.

Stur Wien ifrå then 14. Augusti.

Turckens myckenheet widh Befästningarna Ofen och Pest / bliffuer daghligg meer och meer / Och vanskedt Herrn til Altheim / sampt medh Herr Zeuffel skådes achta sigh tijt / til at besluta friden / så äre lijkwäl tidender kompie / at Turcken vthi Styrmarcken är insfallen / swära gruffueligen hållet ther hws / medh Mord och Brand / sampt många Christne bortförde. Ther vthaff man flaarlighen see kan / och förnimma / hwadh alle Christne haffua sigh til at försee til thet Turckiske Frids Fördraghet / thet och många exempel kunna bewissa / ther man doch allegerar här ett ibland alla andra / huru hastigh thesse Christenhetenes Arffinde haffwer warit / och gamm är / the Christne oförmodelighen til at öffuerfalla. Zy

Samma ähr / som Keyser Carl then Femte medh thet Rampnet / är inrydhen til Bonontien i Wellfland / och ther sammastådes aff Andelighe och werldzlige Ständer / gancka härlighen vndsängen worden : Så är then Turckiske Keyser

Kejsaren Solymannus / medh een stoor macht / och my-
senheet / fallen vthi Österrijket / och then 26. Daghen vthi
Septembris Månad / belägradt Stadhen Wien på bådha
sidhor / och mången blodigh storm ther före waghac: Doch
haffuer han (Gudhi loff) medh skam och skadha måst wiskä
ther ifrå. Ther hoos haffue wij til at märckia / huru Zur-
cken / såsom en arg fiende / ganska listigh och snäller är / til at
lura på sin fordeel / och medh stoor macht / och otaligh wäld /
effterrycker. Therföre wij sw icke funnom tillfäija offri-
ghon säkerheet / vthan i sanstylligh Boot och Vätering waka
och bidia / och när nödden förhanden är / griipa til Laghlighe
Medel / och vthi Herrans namn / frimodelighen / och oför-
färadhe / emoot en sådan mächtig fiende kämpa.

Förgängen Fredagh är ett Sänningebodh ankommen i
frå Bethlem Gabor / och haffuer i Lögerdags hafft audiens
hoos H. Key. M. Man wil säija / at han haffuer wijst Key-
saren ett Bress / skriffuit ifrå Soldan / eller then Zurekiske
Kejsaren / til Bethlem Gabor / ther i han Bethlems endli-
ghe och Cathegoriske Swar begärar / antingen (ther så trån-
ger) han är sinnader hålla medh honom / eller medh Romer-
ske Kejsaren. Här vppå wil och Bethlem bliffua försäkrat /
begärandes aff H. Key. M. weta / om / och på hwadh säte
H. Key. M. honom / vthi sådana fall / beskydda / eller medh
huru myckie Folk / til foot och häst / icke / huru snart man ho-
nom vndsättia kunde? Eliest kan ingen honom förtänckia /
om han (sitt Landh och Folk til räddelse) sigh til then andre
parten / nämblich Zureken / wända nödgas. Men här vppå
är honom än nu ingen resolution eller Swar giffuin.

Nästkommande Fredagh vprycker Erchieertigh Carl til
Hispanien.

Endoch Konungen i Polen / för Tartarne skuld / fordrar
A iij Cosacker

Eofackerne vthur thesse Landzändar / så wilia the doch icke
förr wijta / än the fullkomlighe betalte äre / göra altså ännu
vthi Schlesien stoor stadha.

Alleenstund Zurcken / som förbemäلت är / så gruffsam /
håffigh och starck stråffuar / sticlar förthen skuld H. K. M.
the 2000. Sachsiske och Holsteniske Ryttare / sampt medh
thet Liechtensteinske Regimentet til foot / in vppå Örensen.
Eliet låter Bechlem Gabor ännu alltidh förwärffua myltic
Folk : hwilken intent eller vpsät man ännu icke weet / ja /
man weet (snarast sagdt) icke huru man skal sigh / vthi så sal-
samme handlingar förhålla / sticka eller företagha.

Vthi thenna Orten / haffuer thet ett sådant anseende /
såsom man medh the rätta Ewangeliske Christne / the Luthe-
raner nämblyghe / wille göra kort om gott / och them aldeles
vthrota. Och på thet sådant kan haffua thesse höfflighare
steen / skal sådant först / i morgon / beynnandes på Judar-
na / som doch haffua thesas Synagogam vthi Wiens stadh /
ther the Lutheriske haffua / medh stoor beswär / fruchtan / och
omkostnadt / thesas Gudstienst / och Religions öffningar vthi
om stadhen / i hernaals Niemblighe.

Therwthaff man förnimmer Påwens affection emoot
Christi uösteligha Ewangelium / och thes Bekännare / thet
ther otrogne Judar förfordrar / och Christum medh sin dyrt-
köpta församling / förfölier : then ther Judars styggelse /
och Christi förnekande in om sine Stadsmurar hyllar : men
Christum medh sin Kyrcia / kan han icke låta til fridh vthi
sinä wincklar / långt ifrå sigh / thet Gudh sigh öffuer förbar-
me / och hwar Ewangelisk Christen sigh til sinnes före. Och
stole Judarna / som sagdt är / i morgon vthur Staden / medh
feghligheet skaffas. Men man förjoppae / at the göra sigh
wäl Wänner framdeles / aff thesas orätta Mammon / och
dissua intagne vthi Stadhen igen. Vth

Vthi Mchrland haffuer sigh / widh thetta dato / Herres
Daghen ändat / och haffua Ständerna ther sammastädhes
(på thet the måtte bekomma fullkomligh gunst och tilgiffte) på
thet vnderdänligeste bewiliat H. Key. M. hundrade tusen-
de gyllden / halffparten strax vthi redhe penningar / och half-
parten vthi Spannemaäl.

Isfrå Prag then 17. Augusti.

Adviseras intet annat nytt / än thet / at all Borgher-
ligh Rätt / Närning och tärning / bliffuer them Ewangeli-
skom Borgharom / vthi Nystadhen / tillsluten / förmeent och
casseradt: Bliffua och alle Handwärcs Geseller isfrå the-
ras Lärämästarer och Hwsbönder affskaffadhe / och fara så
frangeent fort. Om och thetta vthi the andre Städherne
etterkommie bliffuer / giffuer tijdhen.

Danseede Ordinanzien är vthgängen / at thet Schaum-
burgisse / och tu andre Regimenten / sampte tucusende Dyttar-
re / som i Behmen och Mähren liggia / skulle begiffua sigh til
Elfas: äre the liftwäl / in til thenna dagh / qwarre liggian-
des: ödha / snödha / vtharma / och vthäta mängen fattigh
man / at han sigh aldrigh räter.

Vtur Prag isfrå then 20. Augusti.

Igenom Keyserlighe Befalningen och decret är här på-
budhit / at alle the Ewangeliske Borgare / som i nästförled-
ne sex åhren haffua fått Borghare Rätt / måste söfta
theras wist och lägenheet på andre orter / the ther icke sinna-
dhe äre lämpa sigh / eller bewilia vthi then Påweste Reli-
gion. Ja / the förmeente Catholiske låta sigh vthtryckeli-
ghen höra / at the Ewangeliske må sigh ingen annor Rät-
tningh eller gisningh göra / vthan allenast thenne / at the
all

alle tillika / effier thesse närwarande höst / skole affstafsa
dhe bliffua vtur Konungarijket Behmen.

När wij nu vthi thesse Norlanden / sådhana Antichristi
Tyranner höra / hwadh skolom wij annat göra / vthan Gu
flitelighen bidia / oss therföre förkona? och alsihd tänckia :

Tunc tua res agitur paries cum proximus ardet.

Effuer alt thetta berättas och ifrå Wien / at en Herre von
Bürheim / skal för en tihd sedhan / bittidha om en morgon /
wara hängder på Wallen / hwilken haffuer warit bekylder /
at han vthi then rebellion / som i Mårland war / skal så mät-
to haffua tvingat en Probst / at han sedhan therigenom haf-
wer måst sättia lijsfuet til. Och haffuer förbemalte Herre
til een sådan omeniskligheet förorsakat : thet han förmeen-
te sigh någhre Hemlighe Saker kunna aff samma Probst /
torquera och tvinga.

Ifrå Preßlaw then 11. Augusti.

Cossackerne som i Mårland liggia / äre infaldne vthi
thet Troppiska Gebiet / och ther öffuermåtton stoor skadha
giort : Hwarföre Hertigen von Teshen haffuer alt sitt folck
vpmåant / them til at affwaria / och äre någhre hundradhe
Cossacker genom hans folck nidherlagde. Man wil them för
ingen deel meer frij pass låta / eliest skulle sigh alle Erwange-
liste Inwånare vthur Mårland förfogha.

Så är och här i Söndagz / aff Predikestolen / fridh medh
Bethlem Gabor förkunnadt / och ther bredhe widh / the be-
wiliadhe 600000. daler / såsom och andre vthlaghor här lig-
gia / ther medh H. Key. M. kan Krijgfolck et benöija.

Vthur Straßburg then 12. Augusti.

I Föregår är hjt kommen en Fransösist Sanningebodh /
medh otta Kusker och tiugu Dyttare / och är aff Kådhet ståt-
teligh

skädeligh vndfängen: Thenne föregaff hoos thet Ehrbare
 Rådhet/ at Konungen i Frankrijket är vilandes/hålla en
 Mönsterplas wid Stadhen Metz/ ther igenom han achtar
 bifalla the Pfalsgraffiske hwset/at Pfalsgreffwen må kom-
 ma til sitt Förstendöme igen. Begärer för then skuld at the
 Seragburger icke allenast willia thes Krigzfolck fritt på vns-
 na/ vthan och medh Proviant och munition/ för en richigh
 och lidheligh betalning effterlåta. Här på är förbemälte
 Senningebudh i dagh/ medh en förseglat skriffuelse/ til H.
 K. M. igen förreest/ och är honom en Gultiadia/ om fem-
 hundrade Ducater/ vthaff thet Ehrbare Rådhet / föråhrat.

Vthur Gölh frå then 18. Augusti.

Greff Henrich von Bergen är medh sex Fålstycker/
 och fempton tusend Man til foot/ och Hest/ sampt syrohun-
 drade Wagnar/ foort Marskrat/ och först intaghit Mons-
 terberg / ther på 30. Brandeburgiske Soldater legghat
 haffua: Sedhan är han kommen för Cleve: Och effter
 ther inge Soldater haffua varit / vndantagandes twenne
 Capitener/ som allenast Brandeburgiske Slogloffuen haff-
 ua wahra taghit/ haffua the sig och strax godwilleligen giff-
 uit. Ther ifrå är Greff Henrick ryckt för Genep/ och Sta-
 dhen strax öffuerilat: Men sielfua Slottet bestuter han
 ännu ganska starkt: Och är så Spanierens vpsåt/ thet hela
 Clewiska Landet ödhelaggia och til intet göra / på thet the
 Herr Staten icke skole kunna / hoos H. Key. Majest. sö-
 fia theras interesse vthi förbemälte Landzort: Vthan at
 thet må stå Konungenom til Hispanien öpet/ medh andre
 Länder/ them han såsom iure belli/ och weldigha hand öffuers
 vunnit haffuer/ sedhan bortförlåna hwem honom tåckes.

O C
 Thet adviseras och / at Spinola skal wara Bredar för
 his marscherad / och haffua belägradt Stadhen Graff: Ther
 emot thestater sigh och rede göra / och hwadhy Spinola och
 rättar / giffuer tijdden.

Vthi Spinoles Lager haffuer man / från Andorph för
 skickadt hundrade tusende Croner / och hwar Soldat giffuie
 två Månaders sold: Til Andorph och Drybel myntas och
 någhre hundrade tusende Realer.

Vtur Francryket haffuer man tidender / at Grefswent
 von Mans elde haffuer någhre reesor hoos Konungen ther
 sammastädhes hafft audiens / och haffuer nu vthi befallning /
 at förwårffua sold / och i wårcket ställa then länge önskadhe
 Armada. Konungen haffuer och sin Connestabel eller
 Drogt befalladt / medh 3000. til foot / och 1000. Ryttare / sig
 upplåhna / til hwilka står sigh och then Venetianiske mach-
 ten vthi lika myckenhet: Sammalunda haffuer Hertigen
 til Saphoy äwen så mycket sold Mönstrat: Alle til then
 ände / at Ehurfurstendömet Pfalz / och Selelijn skal igen leff-
 uererat bliffua och restitueras.

Ifrå Amsterdam then 20. Augusti.

Vthi sidste skriffueller ifrå Francryket haffuer man /
 at alle Furster / Grefuer och Frisherrar / äre ännu stades til-
 samman hoos H. K. M. Hvilken Samzwend Konungen
 medh eggen Konlighe Person / altidh haffuer präsiderat och
 hoos warit / och bliffuer ther om högwichige ärender trac-
 terat / och såsom Sagor gää / skal thet Kriszget hafftigt i wår-
 cket ställas / och sedhan fulföljas / ther på Kriszfolck allares
 dhe är vthi Delphinat provincien affärdigadt. H. K. M.
 haffuer och ett offentlige Budh skickat in vthi Swizerland /
 förmålandes / at han / vthi wijsa samning / och medh thet al-
 drastörsta / wil sigh omvärorna låta / at Selelijn kan bliffua i-
 gen leffuererat.

Thet

Thet berättas och wijdhare / at Gressuen von Mansfeldt / skal / effter Konungens befallning / på två orter wara marscheradt in vthi Förstendömet Lothringen : hwilket haffuer ther ibland Allmogen / giordt een stor försträckelse. Thes nya Patenter / och Fullmachi / hwilka honom tillsagde äre (til at wärffwa 10000. Söldater / och 4000. Ryttare) bliffua ännu tillbaka / doch wänter han ännu daghlig instruction / anordning och thes medhdelande.

Vthaff thet Krigzfolck / som haffuer legbat vthi Piccardia / bliffua tree Regimenten aff danckade / them man sägher haffua begiffuit sig til Gressuen von Mansfeldt / Thes emellan löpa the Mansfeldtske Söldaterne här och ther vthi Biskopsdömen Trier och Mäns / och bekomma gott bytte. Gudh bättre mången fattigh / som efftersättia måste.

Man sö nimmer och här / at Gressue Henrich von Bergen / Stadhernes och Slotten / Cleff / Montsborg / sampt Cronenburg / haffuer intaghit / folck / som ther haffuer varit inne / haffuer han medh pect och pact / lätit passera ther ifrå : Han haffuer ock / som förr bemält är / stadhen Genep intaghit / och Slotet bestallat. Doch the ther inne / ännu waare sig manlighen / effter the två daghar / för fiendens anfall / haffua här ifrån bekommit een stor munition och hielp / the haffua och någre / aff fiendernes folck / nidherlagdt allared.

Cers.

Marq. Spinola säghes wara förrest ifrå Thurnhout at Brussel / til at förskaffa (som man menar) penningar at siet Krigzfolck. Så skole och någre wagnar / medh penningar / wara allaredhe komne.

Vthi thesse Landzändar är ibland gemeene Allmogen / en jämmerliggh armodh och förstörning / effter vthgiffterne / och accisen dagheliggh vpsliggher / så at hwar tridie penningh nu måste vthgiffuas : Hwarföre många Köpmän dragha här is

från medh hustru och barn / at sökia theras bästa på andre
roligare orter.

Så Hertigh Henrich von Nassaw förnam fiendens ankomst/
rykte han / med all sijn här til foot och häst / närmare Nimwe-
gen / och thes omliggande Orter / ther han medh sijn armada
stilla ligger / at han thesto bättre kan fienden möta. Ty man
håller thet wist och fast före : At så snart the Spanier nå-
ghet aff thesse Landzorter belägghra willa / skal them strax blifa
ua vndsättning giordt. Thersföre taghes och daghelighen folck
an / garnisonerne här och ther i Stadhernes / äre och så bes-
satte / förordnade och disponeradhe / at fienden skal gaffwa
mödbhe widh them öffuerwinna.

Uthur Landt Hessen frå then 18. Augusti.

Uthi thesse Orter äre Öffwerstens Schmiss Regimenten /
Nembligh Gressuen von Herberstorff / samt Kurtenbach
vprycke och komme til Marg Gressstapet Baden : Men
Hwiffwdwartieret bliffuer ännu i Hirsfeldt / samt the an-
dre Regimenten / til wiidhare beskedh.

Frå Andorff then 25. Augusti.

För någhre daghar sedhan äre ätstillighe Partij Krigs-
folck vthi söder / genom Herzogenbus Marsradhe / Nem-
bligh Marq. de Beauvoir 4. Compagnei : Uthaff Duca
de Borneuille 4. Compagnei / Italiener : Item fyra Com-
pagnei aff Marq. de Balanson / samt tre Compagnei Rys-
tare : Säsom och Grobbendonck / medh andre Krigs Öffi-
cierer / the ther Felistyer / och 28. Kaanar eller Skestockar /
til at göra en Bryggia vthaff / haffte haffua / och säsom talet
gåår / skal Gresswen von Nassaw alleredha haffua beles-
grade Stadhen Graff.

Til Lier är en stark consoia oc beledsagning ankommen /
ther igenom Penningar / oc allehanda munition bliffuer bore-
fört /

fört / ja ther ifrå föres bryggiekärlar / baafognar / och andre
redskaper til Felt nyttige / men skycken blifua ther ännu stilla.

Vthur Cöln ifrå then 25. Augusti.

Then Vnge Princen i Pälän förventes alle daghar til
Bonn / ther Churfursten haffuer sijn residens och Säte.

Man haffuer och kundskap / at Gress Johan von Nassau
skal haffua belägrat Stadhen Graff / och giordt blockwär
te ther omkring: Then faste Orten Genep bliffuer ännu v
thaff Gress Henric von dem Berge / belägradt. Och haff
uer thet vthi allo mätto / ite sådana anseende / såsom the Sta
ten / listet emoot the Spanier Verettandes warda / effter
the Hispaniske kunna 3. Läggher åstadh komma / ther på och
thetta kommer / at Eleff / Montersbergh / Cronenberg och
Greit intaghne äre.

Ifrå Franckfurt then 31.

Monsieur Zillij soldt är emellan Hanaro och här / öfvs W.
uer älfvuen Mäijn / ifrå Baden och Zurlach / Marsradhe /
til at tagha ther theas Winter Läggher. Och går här taal
at ännu meer soldt skal effterkomma.

Ifrå Venedig förnimmer man / at Swisernes mö
te / til Solathurn / haffuer nu ändat sigh / men althenstund
ännu / ingen richigh affskedh är giord them emellan / haffua
the förthen skuld Ansteldt en annan fiorton daghar här eff
ter / ther sammastades.

Vthur Wien ifrå then 24. Augusti.

Then 18. Dato haffuer H. Keyf. Mayest. then högh
betrodde / och höghachtadhe mannen / som öffuerste Cansler
haffuer varit vthi Behmen / satt och förhögdte til Fürstlich
Dignitet och Myndighet. Aber nicht vmb des heilige
Creuz willen. I går ankom then gamle Hoffkirck /

hwilken här til haffuer varit hoos Bethlehem Gabor / och för en tidh sedhan / är kommen vthi gunst hoos H. Key. M.

Vtur Lottringen fornimmer man / at Hertigen ther sam mastädhes regerandes / then sidsta Julij är dödh bleffuen.

Then 28. är H. Key. M. kommen ifrån Eberstorp til Wien igen / effter the Vngerske haffua (för Turckens Schuld) Krißuit H. Key. M. til : the här vthi någhre daghar haffua rådhslagit. Och äre ännu ringa eller platt inga defensions förradh emoot Turcken / vantage han ganska vnceligh hws håller vthi Bergstädherne / bortförer många Christne / och medh röffuerij begiffuer sikh til Fästningen Ofen / ther then hela Turckiska machten är tilhopa. Interim, som taal går / gaa altidh Poster emellan Bethlehem / och Turckarna / och är / så länge / inet gott til at förmoda / effter Bethlehem ännu daghligg låter wärffua solen.

Ifrån Arheim aduiferas / at Herrn von Dore / Admiral vthi Brasilien / haffuer lagdt sikh för en Siöstadh / Day tados Les sanctos benämnd / medh 12. Skip : Och effter han haffuer wist / at Herrn von Dore medh the andre 24. Skipen / som vtaff stoor storm förströdde woro / icke fölia kunde / haffuer han prachicerat thenna Krigspussen / och the femtontusend man / som han hadhe vpsatt på Landett och Skipen / medh någhre Capitener och Båsmän / låtit löpa vthi hamnen. När han nu är til bemäldte Stadh kommen / och then vpfordrat / vthi sonnerheet the Portugisiska Köpmän / måhlandes / at han hadhe the ras rätta naturlighe Konung hoos sikh / och thefore skulle sikh strax godhwilligh giffua : Så haffua the sikh wäl strax stält til wärn. Men när the vthi Stadhen förnummo / at the bådhe til watern och Land bleffuo hårde ansäktadhe / vtaff Skipen häffuigt beslutne / och ännu meer och meer Skip / vtaff them som förströdde woro / ännu kommo

kommit/haffua the måst sigh giffua/ Then Spaniske vice re-
och Sffuersten är/ sampt medh någhre Andelighe/ fången.

Man wil säisa/at tryeusend Soldater äre lupne ifrån
Spinola Lager/ ifrån then tidh han först belägradhe Bres-
daan/ vthaff hwilka/ många haffua giffuit sigh til H. Exceles-
lens Hertigh Moris/ och många bliffua förborgadhe ibland
thet Hollendste folck.

Vthi thenne förledne weka/ äre widh pass femhundradhe
meniskior döddhe vchaff Pestilenzien/ på äthskillighe orter.
Man wil här fruchta/at Gudh warder oss/ med en häffuigh
Pestilensie/ och ett stort krigh/ straffandes.

Vthi thesse daghar/ är ett Skip bemålbt Suck's/ vchur
Westindien kommit / medh Zuckre och Eijdhennygh
beladt / til Amsterdam ankom nedt / medh Brees til the
Herr Staten/huruledhes Admiral Dore/ sampt medh Ad-
miral Jacob Wilkens/ haffua medh theras armada/ Huffs-
wudstaden och Hampnen vthi Brasilien / och andre Slot-
tinghit/ther the 150. stycken/ medh 36. skip/ som medh ståt-
lighe wahror haffua achtat sigh äth Hispanien / haffua be-
kommit.

Sedhan menar man/ at the och fleere orter haffua inbe-
kommit/vthi synnerheet then orten/ som kallas Nova Francia.
Hwilka alle haffua giffuit theras Sedh / och sworit the Herr
Stater. Man faar nu/medh then Westindianiske Skipfars-
ten/och Armada fort/ at the som nu præparerade och muni-
teradhe äre/ måge medh thet snaraste här ifrå lösa/och kom-
ma them androm til biistånd och vndsätning.

Then 29. Augusti haffuer Spinola Bretta berändt/ther
inne 7000. man haffua varit/hwilka om natten/ til 4000.
man äre vchfaldne/ och nidherlage 350. Spanier/och twens-
ne Captiener medh sigh fångna infördt. Gress Henrich
von

von dem Berge / ligger ännu icke långdt ifrån Genep.

Ordinarie tidender ifrån ächskillighe

D R I T T E

Vthur Room ifrå then 2. Septemb.

Moiseras / at vthi hela Sicilien grasserar Pestis
lensien på thet hefftigeste: Säsom och til Paler-
mo äre the Andelighe / vthi Elbstren / mästedels
vthdödde.

Ifrå Wien i Sterrieket.

The Feldtiener haffua budhskap til Room / thet them
är befalt och rådhssammast förhållet / at the skole förbinda
sigh medh the Catholiske Swizare. Förbemälte Swizare
winläggia sigh om / förekomma och förhindra / at the Grå-
bundner / vthi Xhetia / icke må besolla the 6000. förleggia
them och så Passen / at the som boo vthi Bern och Zurich / icke
skole förbinda sigh medh förbemälte Gråbundner.

Ifrå Meyland haffuer man för wisso Sanning / at
Gubernatoren thet sammastädes låter förwärtffwa solet bäs-
dhe vthur Sydskland / och Neapoli. Konungen vthi Hispa-
nien låter och sampelig / bådhe vthi Italien emot the Franko-
fers anfall (effter Ladigiera / och the Sophober haffua gan-
ska mycket solet tillsamman) sampt til Westindien / säsom och
thetföre / at the Hollender haffua intagit Brasilien. Vil
förthen skuld Konungen til Hispanien / medh femtise Skep /
thet på Tolf tusende Man äre / sitt bästa göra / och thet hån
försötia.

Bilagret emellan Prinzen von Gualis / och Konungens
Syster i Franceriiket / bliffuer bestät och confirmerat / H. K.
M. giffuer Princessinnan sijn Syster ottehundrade tusend /
och

och then gamble Drätningen giffuer henne tuhundrade tusend Croner til Brudhestat. Sielssua Brudhgummmen skal och wara förpflichtat / at hielpa Psalzgresswen til rätta igen / til sitt förståndome.

I går bleffuo the Kornfeta Munkarna til Sance Justino förminskadhe / ther Prior, Poitior, och the andre sampligh äre ihjälstucne / siorton ondantagne / som elliest alla äre medhfarne.

Ifrån Constantinopel berättas / at Cossackerne och Turcken haffua häfftelighen stöð sin emellan på Swarta Haffwet : Ther Turcken haffuer måst giffwa wunnit / och Cossackerne affdragit medh itt herlighit byte. Emellan Turcken och the Persianer / skal och stillestånd wata vprättat.

Ifrån then 4. dito.

I går reste H. K. M. til Eberßdorpp igen / nästkommende weta skal och Hertigen til Neymern giffuas löds / och komma til gunst igen.

Så haffuer och Georg Andreas til Hoffkirck / bekommit fullkomligh tilgiffit och gunst hoos H. K. Mayst.

Iratum gravis est res habuisse ducem,

Iratum gravior res habuisse Deum!

För Pestilenzien skuld / äre här alle Badh tilstucne. Academies och Scholer skola och igen låsas. The Keyserliche Commissarier äre icke ännu (för Penningeträng skuld) förreste til Nfen / at besluta Fridhen: Doch haffuer Herren von Alheim / lätit ther til / allaredhe vprusta fyro Skip.

The Ungerske äre / ochi thesse daghar / bådhe aff Andeelighe och Werdzlighe / i en ganska stoor myckenheet komne

S E P T E M B E R.

til Wien/ och daghlighen til råd; gångne/ såsom taal gåår / för Bethlems skuld/ och til at beramma en Ungersten Land- dagh / the åre måstedels i dagh förreste här ifrån och heem igen.

Bethlem/ så wål som the försambladhe Turskar widh Ofen/ hålla sigh ännu stilla. Elliest år och 8. Compagnei aff the affdancadhe Cosacker heem förreste. The andre 8000. bliffua aff H. Kers. Mayst. antaghne / hwilka hoos the andra H. K. M. folck /haffua samptligh theas quartier widh Scaliz vnder then Ungeriske Grenchen: Effter man ännu icke mycket tror Bethlem/ så lenge han sitt folck tillsamman haffuer / och icke affdancar.

Althensund the Ewangelistes Religions öfning är them/ widh Hernals tilsluten / och förnekat/ Så wål som för Reformationen skuld/ befahrar man och fruchtar sigh höghelighen/ effter och befalning ther om är vthgången/ och i wår æt stelt/ at thet icke bliffuer aldeles förneent och tilslutit.

Thetta dato emellan 8. och 9. för middagh/ bleff then nybyggde Ewangeliske Kyrckian / vthi Lillestadhen / genom then Keyserlighe Domaren/ och medh honom någhre tilförs ordnadhe Andelighe/ vplätin / och Carmelite Munkarne inrymbd. Morgon / wil Gudh/ skole the samma Kyrkia inswisa/ och theas Gudztienst ther inne förreta. Offuer hwilket mången rättssinnigh Christen/ och Ewangelist Bekennare höghelighen förarghas och bedröffuas.

Then 3. Septembris år thet Schaumburgiske Regimentet / som haffuer legat widh Eger / vpryckt til Elsas. Thet Holsteniske Regimentet skal och affdancas/ them man ännu skal betala halffnijonde måna; Sald/ Rembligh/ fyres hundradhe tusend Rix; daler.

Then

Then 3. dito äre någhre Ryttere / och aff förbemälte Regimente / hijt förda fångne / therföre / at the vchi Kesan til Wien / haffua plundrat Hertigh Franses von Lawensburgh / öffuerste Leutenant.

Ifrå Preslaw förmähles / at Rosenbergh vchi Schlesi en / är / genom Liungeld / affbrändt. Wijsdhare aduisceras och / at Pestilensien grasserar häfftiigt til Dansick.

Ifrå Rotterdam then 6. dito.

Vchi Söndags haffuer man här / så och vchi alle thesse förenadhe Landzändarna / hållit frögdefäst / för then Se gher / som Gudh haffuer giffuit vchi Wästindien / ther the haffua öffuerwunnit Dotos Los Sanctos. Nu stå här 34. store skep på reddan / hwilka medh femtusende the bästa Soldater / och alle nödhforffter wäl munteradhe / skola nu medh thet första / affärdighas til Wästindien. Twå Jesuiter äre ifrån Dotos Los Sanctos komne wiliandes til Hispanien / hwilka äre / aff en Siöröffuare fångadhe / och hijt förde frå Glyningen / then H. Excellentia haffuer / vchi många Her rars närwaro / examineradt : Thet frisbytet / som vchi förbe målte Westindien är wunnet / sampt medh theß Principal / skal alle stunder komma til Ambsterdam.

I thesse daghar är en Fransösiske Senningebudh stå teligh ankommin / och förgängeu Zorshdagh haffuer han haffe audiens hoos the Herr Staten / hwilken medh the andre B nirtte / och förbundne Senningebudhen / daglighen går til råd / och bliffuer then Nya Union och förbundet / nu bes träffat. Thet Benediske Herskapet haffuer och / til Kris ges vthförning / hwar Wänat / bewiliat 60000. Ducater. Här befinner sigh och en Bethlehemisk Gesandter / hwil ken wichitighe saker föregiffuer.

Marq. Spinola haffuer belägrat Bredan / ther Inwånarna
 ne äre starcke vchfaldne / och någre hundradhe aff the Spa
 nier nederlagde. Vthi thesse daghar är och mycke Pro
 viant förde vthi Stadhen. Gref Joha von Nassau haffo
 ner fogat sig närmare emoot Bredan / mz ite starcke Rytterij /
 ther han haffuer taghit 8. små Skip / laddemedh Victualie.
 Och effier H. Excellentia Hertigh Mauris haffuer en sådan
 Belägring förnummet / hafuer han befalt / at alle manbare /
 skole vthi thesse Landzänderne bliffua mönstradhe / och så aff
 alla Orter tillsättia vthi två hopar / altså menar man / thet
 någget / mz aldrasförsta / företaghit warder / effier Bredan är
 H. Excellentie egendom och Stamhus. Prins Henrich Fre
 derich är och befalt / hwad han / medh sin Macht förretta
 skal / hwilkens folck är församblat widh Schenckz Stans.

Medhan Gref Henrick von Berge haffuer legbat
 widh Noack / så äre någhre ifrån Stadhen Graff komne /
 the ther haffua sträffuat på hans folck / och ni h hundradhe
 Personer midher lagde. Så haffuer och Rytterijt til Berge
 nopsom / jaghat ifrån the Spanier stuitze stycken Drar.

Prins Henrich Frederich sägs frija til Grefinnan von
 r (Solms / then til H. Excellentia Hertigh Mauris skal haffo
 ua offererat hundradhe tusend Gylden / och åhrlich tiughu
 tusend hollendste Gylden til inkomst.

Ifrå Graffwen Hage then 8. Septemb.

Thet Spaniske Rådhet wil / at Spinola skal sin viersta
 flijt använda / til at bekomma Bredan / fast än alle Graff
 uar skule med dödhä Kräppar vpsylte bliffua : På thet then
 skadha måtte bliffua hämpnat / som the Spanier för Ber
 gen widh Soomerlitten fått haffua : Doch häppas man /
 at H. Excellentia Gref Mauris skal honom möta. Och är
 mans

månge Wårdmästare ankomme. Förgångent Onsdagh är Hertigh Mauris / medh the resterande frijgsbefähl / the Engeliske Gresswarina och Compagnier / sampe hundradhe wagner förrest til Bommel / och förmera itt lägher / som man wil säja. Thesikest sägher man / at Gress Henrich haffuer solt tilsamman på Muckerheyden / til hwilka Gress Ernst Casimir til Nassaw / skal wara kommin medh någhre tusende man / bådhe vthaff Frijsland / och öffuer Isell. Vthi förassions när H. Excellencia förreste / bleff honom presenterat itt Packet medh bress / them Spinola haffuer affärdigat til Bryssell / ther vthi wichtige saker äre oppenbaradhe.

Ifrå Löwen haffuer man / at Prins Henrich Frederich / m3 någhre Compagnei til foot och häst / haffuer vndsatt hwset Genep / intet achandes / at fienden ännu äre ther före / hwar igenom Gress Henrich von dem Berge är åter ther ifrån draghen. Vthi thenna förledna weka äre öffuer 300. Personer döddhe : Til Delft / Leyden / och annorstädes tänd der Pestilensien och häffige vthi.

Vthur Mulheem ifrå then 9. Septemb.

Sedhan Prins Henrich Fredrich til Nassaw haffuer församblat site solt emellan Emmerick och Näs / är han medh 16000. man / til foot och häst vprycket / och genast in på Gress Henrich von Berge satt : Men när han sådant haffuer förnummet / haffuer han lätit belägringen / och sigh begiffuit til Spinolam för Bredan : Ther effter haffuer förbemälte Prins Henrich wäl försorgdt hwset Genep medh alle nödhörffter / och sedhan plundrat the tvenne Elöster / Nembliq / Schorten och Fridhbergh / och bortfört tuhundrade fångar. Man är vthi then mening / at förbemälte Prins / och medh thet första / skal them vndsättia / som vthi stadhen Bredan belägradhe äre / eller någhot annat sigh företagha. Spinola

Haffuer ännu intet taghit sigh före / thet vndantaghandes / at han skansar omkring sigh. Interim, falla the / som bestallas dhe äre / daghelighen vth / och göra tämmeligh stadha. Pestilenszien grasserar och häffuigt i stadhen Breda. Prins Henrich Fredrick / haffuer ther införde elloffue Felstyocken / sampe Proviandt nogh / allerede förre än Stadhen belägrades.

Greffwen von Mansfeldt besinnes ännu vthi Frankrieket: Hans wärffskola framdeles foortgång haffua. Ladigirra sampe m3 the Saphoyers och the Venecianers soldt / skal wara 40000. Man til foot / och 5000. Ryttare / i fält: Och haffuer thet itt sådant anseende / såsom han wille besökia the Burgunder.

Amsterdam then 10. dito.

Förgången Söndagh haffuer man här / effter Predicant / och allgemene tacksäyelsen / låtit ringia vthi alle Klockerne / för then Segherwinning skuld vthi Brasilien: Ther til medh haffue the många frögdeskott låtit skjuta. Här är och en mechta starkt vthrustning medh soldt / och andre nödhstörffter / til förbemålte Brasilien at försticka.

Vthi Hispanien äre tiye Galleyer / och fyratiyo Skip tilredde / emoot wære.

Jfrå Thunis aduisceras / at Admiral Leremite / är vthi Westindien insfallen / ther han sågs haffua bekommit sexhundradhe Tunnor Guld.

Then Westindianiske Skipsfarten driffues foort / och medh alt allffuar ställes vthi wärcket: Och äre alleredeho någhre Seelendiske Skep gångne til Segels: The Skep som ifrån Amsterdam affårdas / skal ock daghliggh afflegla. Man hörer dagh från dagh effter / til at wärffua meer soldt / och bliffuer thenna flotta 40. Skip starkt / medh någre tusende Soldater / och all nödcorfft munteradt. The

The Dyntirkiske Sker are åter vthi Sidön/the ther haff-
wa å skillelighe Sker ifrå Dansk antastat / the låta sigh
och höra / at the then Spaniske Armada til Thunis willa
vndsättia.

Vthur Gölz then 15. dato.

Sedhan som Conte de Dignate / then Spaniske Ambassas-
dor och Legat är här ifrå / medh anseentlighit fölie / til Bryssel
beledsagat : Är Hertigh Albrecht / medh sin gemahl / an-
kommen / besöktandes the förnembste Helgedomarna / them
man kallat på latijn reliquias sanctorum. I Torsdags är han
ifrå thet Churfurstlige Slottet Doona / in emot Coblens /
aff H. Churf. Nådhe beledsagat. Graff Moritz skal och vthi
eghen Person / vara ryckt för Stadhen Goch / och honom
beläghrat / til at förhindra Gref Henrichs anlop / haffuer
och lagdt broo öffuer Reenströmmen / och wil man säya / thet
the Westphaler sigh och medh biiständh / icke försuma Skola.
Dch effter the Staater sigh för swagha befinna / til at vnd-
sättia Bredan stadh / försökia the doch itt annat manier och
wijs / medh thenne lille Landestadhen. Zy Bredan bliffuer
iw längre / iw starkare beläghradt / sampt / rundt omfringh /
Bolwårcker gjorde / then snart på the Spaniskes begåhran
sigh förklarandes warder / althenstund Pestilensien haffuer
them Hollandskom en stor sakra påfört / och til Ambsterdam /
sampt annorstädes döo mehr än 200. Menniskior daghligh.

Vthur Berlin then 25.

Then 16. är här ankommen en Englisker Sändebudh /
genom Landt Pommern : Then 17. Dato är han vthi H.
Churf. Nådhes eghen Liffwagn / in på Slottet / beledsagat /
och vthi en Saal inloferader / then 18. dagh Augusti haffuer
han hoos H. Churf. Nådhe / hafft audiens. Thes wärff och
ärende är ganska heemlighit. Then 23. dito är han här ifrån
förs

S E P T E M B E R.

förreest til Dresden/ ther ifrå wil han til Meckelnburg /
och sedhan heem til Engeland.

Thännzz. dito.

För två daghar sedhan/ är Margresswen Joachim
Ernst til Ansbach / medh en Gressue til Solms / allenast
medh två Wagnar/ ankommen til H. S. Nådhe Churfur-
sten vom Brandenburg/ widh Peschaw: Ther besinner sigh
och H. Administrator ochöffuer Stifftet Magdeburg/ hög-
bemälte H. S. Nåde är såsom en Keyserligh Gesandter. Theß
Commision oc wärff är ganska hemlige/ och ännu okunnigt.

Nyköping 21. dito.

Then tiugu förste Septembris/ emellan 9. och 10. för
Middagh/kalladhe Gudh och aff henne bedröffuelighe jäm-
mer/ och Sorgedaal/ til sigh i Himmelen / then höghbor-
na Princessin / och Fröken / Fröken Christina Gustavi/
Sweriges/ Göthes/ Wendis etc. Arff Fröken: hwilkens
dödhelighe affgång theras Maysteters / vthi Sverige nu
regerandes/sampt vnderdänernes hierter/ högeligen fräncke
och bedröffwadt haffwer. Gudh Alzwoldigh / medh sin
Helgha Welsignelse / och Liffzarffwingar / högstbemälte
theras Maysteter Nädigest igen frögde / theras Ma-
jesteter til hugnat / och thetta mächtigha Konungerikee
til bistånd vthi tilkommande tijdher. Och ther man om hög-
bemälte S. Frökens dödh/ på naturlighit wijs/ måla skul-
le/ så war H. S. Nådhe fränckt aff en betigh feber/hwilken
then S. Fröken/vthi sijne Spådhe Åhr/ och kleenlighe Les-
kamen/ icke lenge vthstå kunde. Lågh för then skuld icke lens-
ge Siwt/ för än Gudh H. S. Nådhe förlossadhe. Men
ther man förnembste orsaken betrachtar/hwilken man kallar
Causam Causarum, så wille Gudh medh H. S. Nådhe icke
länge

länge dröija/at H. S. Nåde icke länge/ medh stufdomen plåz
ghas skulle. Och oansedt H. S. Nådhe medh sin dödhelighe
hädanfärd / så manges råssinnighe hierer fräncti haffuer/
haffuer listwel H. S. Nådhe thet wedherfares och händt /
hwilket the wissa haffua kallat summum bonum, Thet högh-
sta godha. Zy ther man haffuer the wise Hedningar
ächfrågat/hwadh lummum bonum war? Haffua the wijsli-
ghen swarat: Nasci & statim Mori. Wij Christne kunnom
thetta medh större tröst/ ja / större skal säya/at/nemblig/
Summum, intet annat är/eller medh rättu kallas kan/än bonum

Nasci, renasci, & statim mori.

Gödhäs hjit til Werlden/

På nytt föddhas/ och

Stracks döð hädhan.

Gudh Alzwoldigh högbemälte Salighe Fröfens Siäl Näs-
digest/ibland alle vohwalde/ och vohi Abrahams stöte bewas-
ra: Och Kräppen vohi the Kättferdighas vpständelse/medh
Siälen igen sammanfogha/til then Dohsätjelighe/Ewigh-
warande och Triumpherande Församlingen / Amen.

IFrä Wien then 18. dito.

Then öffuerste Myntemästaren/ Zwirner widh Nampt/
kan som nogast komma til sin Räkning/ och effter honom wil
bliffua förteest/til at betala en sådana odr äghelig Summa/
som honom til Räst bliffuer skriffuit/ wil man fruchta / thet
han sådana skuld/ och Räst / på intet annat Medel eller
sätt/ betala kan/ vohan medh Halsen.

I gåår förreste Herren von Altheims folck mästeparten
här ifrä/ i dagh haffuer och hans Nådhs sielss folgde effter /
at han kan söt vinteren/förtaggha Fridzbeslutet. Fyrotije
Personer worc listka klädde vohi itt Librey / och folgde strax
medh/naghre äre och förordnadhe til at bliffua här qwarre/

D

hwil

S E P T E M B E R.

hwilke sambla tilhopa ranssoon för the Christne / som thet /
hoos Zurcken / äre fångadhe / at the och medh thet samma
kunna giffuas löse. *Qui talem Christianis aueriant seruitu-*
tem & captiuitatem.

Ifrån Room then 7. dato.

På thenne Daggen är Marcus Antonius de Dominis,
Biskop til Spaletto / dödh bleffuen / på thet Slättet de
Angelo.

Uthyr Benedig then 13.

The Swizare / som hålla sig til then Påweste raas
dhen / willia ingalunda förstå / thet Konungen i Franckrijket /
skal thet någhot folck låta wårffua : Kunna sig och icke ins-
billa / öppna någhot Pass för någhot krigzfolck igenom the-
ras Drier. Såsom man hörer / skal och Strassburg haff-
ua begiffuit sig vnder Konungens beskydd i Franckerijket.
Hwilke wore / sannerligh / itt vpphoff til märckelighe Confe-
quens / i effterfoliande tijdher / och vthi längden.

Ifrå Sappoyen haffuer man / at ganska mycket Fran-
söiske krigzfolck är ankommit : Och såsom breffuen måla is-
från Lyon / är Greffuen von Mansfeldt ännu til Parijs.

Ifrån Constantinopel haffuer man / at then Skadhen /
som Cossackerne haffua giordt tijo miñ thet ifrån / förorsakar
en stor obewägenheet hoos våra Riffiender / och är thet
på hårde driffuit / at alle frije Christne skulle thet dräpas /
effter Zurcken håller före / sådant icke annat wara / än itt vn-
dersuacket wårck / aff the Christne : Doch är sådana Zurckens
vplåt ännu förhindrat. Och allthenstund fridhen emellan
Romercke Keyseren / och Beiehem Gabor synes fölia : Så
haffuer nu Zurcken igen fordrat ifrå Asia / och Ungeriske
Grenshusen / sin macht / och brukar then emoot the Perzia-
ner /

ster / the ther Babyloniam / och en annor förnämdd ort in-
taghit haffua. Man förnimmer elliest / at Zattarens Cham/
eller Konung / är Soldan eller Zurckenom listet bewägghen.

Från Wien then 7.

Theras Keys. Maysteter / bådhe / sampt medh the ras
unga Höghlöslighe heri Skap och Liffzarffwingar / äre effter
Ziffenpredikan / här ifrå förreste til Eberstorp / ther the ifrå
then förste Septemb. äre bleffne thenne hela wefan. Som-
blighe säja / at the ras Majsteter icke ther ifrån ruckia förr
S. Michaelis : Men somblighe mena / at the sigh ther ifrå
begiffua til Neustadt / til at bliffua ther en tijdh lång.

The Ungeriske Ständerne / som här / bådhe Andelighe
och Verdzlighe / haffua warit til råd / huru / och på hwadh
sätt Fridhen kunde besucas medh Zurcken / äre alle här ifrån
förreste andre Keesan / och skal H. Graff von Alheim / sampt
medh the Österrikske / och Styrmarikske Herr Commissari-
erne / så snare Skeppen tilredz bliffua / här ifrå sigh begiff-
na / förbemälte fridh / medh Zurcken til at accordera. Gudh
giffue ther til sijn H. Welsignesse.

Behur Mährland förmähles / thet Landzrätten begyn-
nes nu vchi thenne Månat Septembri / Nembligh / til hwil-
ko alle thes Landzständer citeradhe och kalladhe äre. Gress
Burian Berka / är ther öffuerste Landz Cammererare /
och Gresslen von Schambach är förordnader til öffuerste
Landz Domare : H. Furst. Nådhe Herr Cardinal von Die-
trichsteen / skal ther bliffua fullmächtigher Ståthållare / och
Gubernator.

Om the Cossacker / som vchi the nästförgångne adviser /
måltes om / berättas / at så framp Hertzighen von Zästen icke
så hastigt hadhe kommet vp medh sitt folk / och emoot them
tryckt : Hadhe the Schlesien icke i unga stadha tilfoghat : The

SEPTEMBER.

doch nu äre stilladhe och styrde genom H. S. Nådhes krigs-
macht.

The Vngerriske breff förmåla / at Tartarne stärckia
sigh mächte ting vthi Wallachijt / och äre sinnadhe / antingen
vthi Vngern / eller och vthi Pohlen infalla.

The Pälmske breff aduifera / at i Pälén skal wara be-
rammat en Herredagh vthi Novembris Månat: Och althens-
fund en Ducat giäller ther 4. Gylden / och en Rixsdaler
tiugu Skillingar / skal förbemälte Penningar sättias vthi thet
wärde och walor / som the vthi thesse Orter gå och giälla.

The Zurckar som widh Ofen och Gran äre församla-
dhe / falla in vthi Vngern / och göra ther en märckeligh ska-
dhe: Och oansede wära / som widh Gran boo / gärna thet
samna gjorde på them / och vthi Zurckijt / så är them doch så
dant ganfka höghelighen förbudhit / och alstinges förmeent.
Then 3. Septemb. äre alle fremmande tiggjare / offentligh /
och för all mans öghon / vthur Stadhen Wien driffne: Eff-
ter the bådhe vthom stadhen / så wäl som inne / haffua tillätit
stoor (salva uenia) Tyffwe och Köffwerij / och äre altså
endeligh affskaffadhe. Ther til medh är och alt tandlerij /
(ther medh the haffua försåldt Behndotte klädher / och andre
saker) affskaffat. Alle Badher äre casset / sampt alle
handa frucht vthi förstadhen förbudin: På thet then smitto-
samme siutan icke skal sigh ther igenom förmeera / och vthi
gemeenheten vthwidga / som nu elliest vthi ätskillighe Orter
haffuer sigh yppa låtit.

Ifrå Room berättas / at then helighe Fadhren Päwen
stärckit intercederer / och beder hoos H. Key. Mayest. för
Herr Cardinaal Elöffel / at han fulkomligen måtte komma
til sitt igen. H. Churf. N. vthi Beyerén hafuer här en Legaat:
Sammalunda besinner sigh och H. Key. Mayest. Sannin-
gebudh

gebudh H. HegenMuller hoos H. Churf. Rådhe/ kan härta
da/ at Landzåndan offuan för Ens bliffuer nu igen leffwe
reradt.

Endeligh/gåår här sådant taal/at Konungen i Fran
ckeristet/the Saphoyer och Venetianer/sig mächa stärke:
Och at Konungen i Franckeristet/ skal allaredho hafft en
Legat til Strassburg / begärandes aff them fritt Pass och
Proviand för sin Armada. Allså fruchtat man/ thet the
må haffua i sinnet infalla vthi Ellas: Thersföre bliffuer må
stedels folket/ bådhe Söldater och Ryttare vthur Nöhren
och Böhmen/therhån förskickadhe/ til at intagha Passen m
thet första/ och förhindra/ at ther icke må skee någbot infall.

Vthur Wien ifrån then 11. Septemb.

H. Keyf. Majest. befinner sig ännu / för Pestilensien
skuld/ til Eberstorp/ doch är thenne smittsamma Soot nu/
Gudhi Loff / icke så häffuigh. Then 9. Septembris haff
ua här Borgemästare och Rådth itt ganska skarpt Mandat
och Påbudh förkunna lätit/ så lydandes: At althenstund the
Ewangelistes Religions öffning / och vthtogh til Hernald/
förorsakat haffuer / thet förgångne vproor och rebellion /
Landz förstörning/ och andre beswärligheter haffua ther vt
aff sitt ursprung/ ther igenom the oskyldighe Catholiske/ H.
Keyf. Majest. och thes Rådth/ äre komne vthi stoor fahra/
och ännu bliffua måste: Så på thet/sådant kunde affskaffas/
nye anslag och Prachtiker förekommas: Befalle the här
medh strängelighen/ alffwarlighen/ och widh höghste straff/
at här effier/ hwarcken Borgare/ handelsmän/ Inbyggjare/
hwsfolck/ eller handwårtsbussar/ bådhe in och vth om Staz
den/hwarcken Söndagar/ Helge-eller Söknedagar/något an

nat/ än Catholiff exercitiuum och öfning siunga/ Predica/
barn döpa/ eller sammangiffua solt/ thet ware sigh widh
Hernals/ eller annorstädes förhaffua skola. Theß för vthan
haffua sigh/ i gåår/ många Mennistior vthi hoopewijs/ tije
begiffuit til Predikan/ och haffua månge handwärets sällar/
och andre/ lätit sigh höra/ the wilia heller alle tilhopa begiff-
ua sigh här ifrån/ än at the Predikan mista skulle.

Copia aff thet Originals Patentet /
som Borgmästare/ och Rådhy vthi Wien Stadhy
(ther H. Keyf. M. hoff haller) haffua vthgå lätit
emoot the Ewangeliste.

W Borgmästare och Rådhy vthi Wien Stadhy/ gøde hwar man
witterlighit/ at althensfund thet oss/ för wårt ämbere och E och
skuld/ ligger höghelighen Nacht vppå Stadzens nyta och bäsa
förfrämia/ och så mycket/ oss nödelighit kan vara/ affwäria/ och förekom-
ma alt thet som beswär/ och gemene Mans amga förorsakar: At wi aff
symmerlighit medhliidhande/ moogne beränckande/ och nogha öfver erwä-
ghande besinnat haffua/ hurn theenne stadhen Wien/ sampt thes Jun å-
nare/ icke allenast medh vpsufsigheet/ rebellion/ och vvroor/ många H.
Keyf. M. wår allernädigste Herres Landfäter och vnderdåner/ vthi
thet Arffriite/ och Land/ genom Landzens förstörning/ och thet aff förör-
sakadhe dyran tijdh/ en oboreligh stadhe påfört haffue/ och allom them/
som här haffua thetas wist och wåning/ sampt medh thetas tustror och
barn/ förest och fremst högstbemålte H. Keyf. Mayst. eghen Persen/ thes
höghbetrorde Rådhy/ såsom och oss/ medh wåre angeherighe/ många gån-
ger/ kommit vthi meretlighe Luftfahror/ thet Gudh genom sijn vnderli-
gha försyn/ icke hadhe oss för sådana fiendeliche anslag/ så nådeligh be-
warat: V. han och in *particulari*, och erkannerlighen/ at the/ alle mö-
ter/ Samqwender/ Vnderstiffningar/ Affårdningar/ Behreålning/
och offrabemålte olämpor/ handel/ och åstilletliche pålagher/ som the Ca-
tholiske Borghare/ vthi thetas förköffring och wålstånd/ haffua giordt
marg-

inargaldelighe och märckelighe affbräckt/ ther igenom the mycken ofbrä-
 tient mistroo hafua måst vndgålla/ och ther vthaff allehanda vthlaghor/
 besvärningar/ beläggningar / Quaruisonernes förståckningar / sampt
 orallighe andre granamina (the man elliest hadhe kunnat varit qvitt och
 frii före) förorsakat och vpväckt hafua.

Hvarföre wij/ på vårt ämbetes vägnar/ til gemene bästas för-
 köfring/och til at affskaffa the föraltte besvär/ såsom och/til at förwärfua
 större gunst och trowärdighet för Borgerskaper och gemenheten / så wäl
 som för oss sielfua / och wåre efterkommande sådana anslag och Præch-
 tiser/ som vnder Euangelij öffnings steen och præter här efter före-
 hafuas kunde/ vthi bättre sätthet ställa/hafua oss aldeles så förklaradt/
 at wij alle Päs/wäggar och tillfällen/som til sådana misshandlingar lägen-
 het gifua/ eller förorsaka kunde/ effier wår ytersta förmodgenheet förhyn-
 dra wele/ och/ ther möijelighet är/ så affställa/ at ingen ther på meer tän-
 cka kunde.

Widhe förthenstuld allfwarlighen / och widh anhängde högsta
 straff tilhörandes / alle/sampt hwar och en Borgare och Handelsman /
 (aff niderlaghet) ja/ hwar och en Inwånare/ sampt theas Hwsofolt/
 handwäcksällar / Mästernemmer / tienstbudh// inman och vthan för
 Staden/ så widt som theas Borgare fridh sigh sträcker/ som öffuerhe-
 temme förplighadhe äre/ och thes iurisdiction vndergiffne / at ingen aff
 them / ware sigh hwent thet hållt wåra wil / ifrå thetta dato/ hwarken
 Söndagher/ Helghe/ eller Söknedagher/ för/ eller effier Middagh/vn-
 der hwadh steen/præter/ eller nödhörång/the stee kan/widh någhot sam-
 fund (ther icke Catholisk Gudzienst förchaffues) thet ware medh Pre-
 ditande/ Stungande/ folcks Wijande/ Döyande/ eller elliest vthi andra
 måtto/medh the förmeente Skälesförtares tienst hållit warder / thet ware
 widh Hernals/ eller andre Orer/lärer sigh befinna : Vthan widh för-
 bemålte högste Straff/ ändelighen halla sigh ifrån thesse förmeente / och
 tilsluene Prediköffningar/ säser/ och/ affstå medh alt vthresande til för-
 benämde Orer/ Sammanfoghande/ Varndöyande / och vthi en Sum-
 ma/ hålla sigh ifrån alle öffningar / som icke äre Catholiske / äwen såsom
 thet/ aff Borgemästare och Rådhi/ är belevvat för öffwerbemålte och an-
 dre wichitighe orsaker / som allena thet gemena bästa/ här vthimman ansee
 och ramma. Så försee sigh och the til gemene man / och theas vnder
 hafua

S E P T E M B E R,

haffuander/ all plichtigh / och skyldigh hõrsamhet och lydna: Fõrnõdãndes/ at ingen warder sielff orsak giffuandes til sin egh n stadhe / och ofsummelighe straff. Ther alle/sampt hwar och en/ haffua sigh effteråtta. Til yermere krafft/ och wisso/ stãlde vnder wãrt / och Stadens Insigle. Aneu 9. Novembris/ Anno/ 1624.

Sådana Påbudh skal och vchi Kãrnten / och Crant wara fõrkunnat/ at man altsã the Ewangeliske/ medh allo/ begãrar til at vndertryckia. Herr Andreas von Buchheimb är och nu bliffuen fõrlossat/ löds/ och ledigh vchur sin arrest.

Bewara off Gudh i tijn Ord /

Slå nidh Påvens/ och Turckens Word/

Som Jesum Christ tijn kãre Son/

Nidherlå wilia aff sin Thron. *Juno*

Hãr är åter igen kundskap kommen / huru Francristet/ Benediz och Saphoy / sigh sammansättia / och vchrusta/ til at recuperera och igentagha Feltlijn. Hwarföre och Konungen til Hispanien begãrat haffuer / at alt thet folckett som i Mährland och Behmen liggia / måtte vchi Elsas fõrordnas til at fõrläggia Passen/ och orterna besättia. Fõrwãrffuer och Öffuersten Eras/ på nytte/ try tusende til foot/ och tu tusende Ryttare/hwilla med thet fõrsta skola therhãn/ Fõrbemãlde Öffuerster är nu/ fõr sijn affãrd/ aff H. Keyser. Majest. giorder til en Gressue.

Dãnsedt at Turcken så dominerar widh Ofen/ och stoor stadha gör/ gåår likwãl resan fore / som Gressuen von Altsheim haffuer satt sig fõre/ til at ingã fridhen medh Arffiensben. Tartarnes myckenheet är och daghliggh meer och meer vchi Wallachijt/ och haffua sitt intent antingen in i Pohlen/ eller Bungen.

Behur Prag then 14. dito,

Then 8. Septembris haffua Carmelit Munkarna

vchi

vthi the Ewangelistes Kyrckia / föråbrat theas Gudstienst
och Messa första reesan (Gudh giffue thet bleffuo och then
sidste gången) men then andre nybygde Kyrckian vthi gamle
Stadhen / är ännu tilluten.

Thet Hollsteniske Regementet / som ännu är obetalt /
ligger än vthi thes gamle qwartier. Men the Sariske 1000.
Nyttare / bliffua loserade vthi Pilsner Creis / effter the vthi
theras förra qwartier haffua alt vpförtårt.

Ifrån Danskig aviseras / at ther alle wekor någhre
hundra dhe Personer boredöds aff Pestilensien. Förmåhles
och vthi samma aviser om then Landdaghen / eller Herres
daghen / som vthi Warsaw skal vara berammad / för Wyns
tet skuld / i Novembris Månad.

Ifrå G. Hagen then 14. Septemb.

Här til dagz haffuer man hafft åtskillighe tidender ifrå
Bredan / huru man ther medh skutande och vchfall / gör si-
enden märckeligh skadhe / doch haffuer man enkannerlighen
förnummet / at the i Bredan / haffua om Nattetijdh / then
9. Septemb. fallet vch / och stucket Elden på alt thet fodher /
som the Spanier hadye vthi itt Zorp / Heyden benämndt / och
måstedels förbrändt: Ther the och haffua häffuige skärmyss-
lat medh fienden / och många nidherlagde / så at på the Spa-
niskes sidha en förnämdd Italiensk Sffuerste är vthi läps-
pet bliffuen / och ihjålslaghen.

Spinola wänder ännu intet igen til at bestiuca Sta-
dhen / thet synes som han samma Stadh bestanka / och
v. hungra wille: Hans qwartier ligger ännu tämmeligh
långdt ifrå Stadhen / hwilket sigh mächa ting omskan-
kar / för redhogha skuld. Spinola solck driffua mycket
mootwill rundt om Stadhen Heusden / Dansede / then
E höret

höret Infanticinnen til vchi Pryfel / och aff henne besyddas / hwar igenom hon lättelighen kan haffua orsak at förörnas.

Admirablen vchi Seeland / haffuer förde til Flysittgen 32. Siöröffuare / sampte medh theas Capiten / hwilken är en Skätte. Capiten Paw haffuer och lessuererat semp ton vchi samma stadh / aff samma Ehrbarhet och tyne.

Ellest bliffua och the 4. Dynkyrliste Skeppen vchi Engeland förhåldne / hwilke aff wårt folck belatte äre / och wil Konungen i Engeland / at the icke ther angripas eller plundras skole.

Bressuen ifrå Nymwegen förnäbla / thet Gressuen von dem Berge / mästeparten sitt folck / vchi nästomliggiande städher / lagdt haffuer vchi Borgerläger.

Prinsen von Branien haffuer then 10. dito medh sijn ganfka Armada / til 30000. man til foot och häst / warie hardt in emoor Nymwegen / ther han och hafft haffuer 2000. Wagnar / sampte andre nödhörffter / sampte medh många store Fäldestycken / ther medh han är draghen til Wable / på then Nymwegiske sidhan / och aliså marsjerat at then Clewiske sidhan / ther han haffuer staldt sijn hela macht vchi Slachtordning / och Stadhen Clewe åter igen intaghit.

Behur Ambsterdam 17. dito.

Til Flysingen i Seeland är itt Spaniskt Skep / medh the Westindianefahrer / införde / hwilket är taghit på thet fahrwatnet widh Mexico vchi Westindien / på hwilko många Cullfuerpläter äre fundne / til någhre tunnor Guld wärde.

Wij haffue och här förnummit / at Prins Mooris någhre tusende aff sitt folck / Soldater och Ryttare / til stadhen Goch skick at haffuer / ther Gress Henrich von Berge sijn förnemste munition och artickelij haffuer liggandes. H. Princ.
Ex

Excellencia är och sielff/ vthi eggen Person/ strax medh thet andra sitt folck effterryckte / Stadhen Goch fordrat/ och på stunden fringhwarffte : Men the ther inne/haffua häfftig medh store Stycker skuttit / låtandes sig hörä / såsom the sig tapperet/ och vthi thet ytersta förswara wille.

Man håller thet för wist och sant/ at så snare H. Prinz Excell. thenna stadhen öffuerwunnit haffuer/begiffuer hant sig för Reinberg eller Wesel/ och them belågrar.

Medh skeppen som komma ifrå Baitowa/haffuer man kundskap/och försäkring/thet Admirahl Lerequite/ ändeligh skal haffua intaghie Lima/och thet en stoort Skat bekommit.

Isrå Coln then 20. dito.

Hertigh Henrich Fredrich von Nassaw/ är medh sitt folck/emellan Res och Emmerich/vpryckter emooe Nimwegen/ tist och Prinz Mooris är ankommen / thet monstringen är hållen then 12. dito. vthi hwilken monstring haffua finnes 36000. til foot/ och 5000. til häst. När the thetta förnummet haffua / som vthi Clewe / och andre Orter (aff Gress Henrich von Berge/ intaghne) leghat haffua / haffuer them rådhsame syns/ intet längre Lura/eller stilla liggia/vthan in continenti giffuit sig ther ifrå/ til Graff Henrich von berge/hwilken ännu är medh sitt folck i Reinberg/fruchtandes Prinz Moris icke någhot på then Orten / eller och Wesel försökiandes warder.

Bthur Rotterdam then 12.

Thenne Dagherne är åter igen itt Zachiskap kommet vthur Westindien/ medh tidender/ ehuru Admiral Lerequite vthi bemålte Westindien Lima (hwilken är räknat för thet Mächtigeste Stadhen) förstörer. 4. Daghar här effter skole the 36. Skap affsegla / wära til vndsättning : Allaredho
E ij är itt

SEPTEMBER.

är itt Tachtteffep affärdigat / til at förkunnta / och förwiffa
them om sådana bißstånd.

Jfrå Gölth then 22.

Morgon skal man här låta wärffua itt Regimente Säl-
dater / vthi Konungens Namn i Hispanien / och låta röra
på trumban vthi alle gator / effter man nu / en tiydh lång /
haffuer här intet soldt wärffuat / kan här (vethan twiufuel)
finnas mången godh skalck's knös / och motwilliger lätting /
som gerna medhåppar.

Thesförvethan aduiferas / at twenne Regimenten Spa-
nier / vthur Pfalz komma / och marschera emot the Statiske / eff-
ter man förnimmer / at the Statiske nu är starcke vthi Saldt /
och m̄ röffuande / göra en ganska stoor skadhe: Huarföre och
någhre Söldater vthur Westphalen / nemligh / Unna och
Lipstade / til Rheinberg vpmanne bliffua / så at the Spaniske
och stoor myckenheet på sijn liddha tillsammans haffua / och
ganska starcke warda daghligh.

Jfrå Room förmåles och then 14. dito.

At vthi andra wekan är Cardinal Sphorsa bleffuen
dödh aff skälffuesott / så han haffuer leffuat vthi 63. Åhr /
och 42. Åhr varit Cardinal: Han haffuer för sin affärd /
giordt Försten de Frano til sin arffvinge / til sitt Hwsfoldt
haffuer han förordnade / at ibland them vchskiffas skulle
5000. Croner / til the Bernardiners Kyrckia (eyer han skal
begraffuas) haffuer han giffuit 4000. Croner. Och effter
then förbemalte Cardinal affallen är / så bliffuer nu thet
femptonde rummet ledigdt in sacro Collegio.

Ordinarie adviser ochur åskillighe

DIXEN

Ifrå Nyköping then 4.

På thenne daghen beledsagades then Högborne Fröken / Fröken Christines / Sveriges / Göttes / Wendes fordom Arffrökens S. Liff/hår ifrå/til Stockholm (ther Lägerstaden är förordnad) vtaff många aff Rijkzens Adell och Ridderckap / vchi twenne wälvchrustadhe / och vchstoffradhe Galleyer.

Then Stormechtighe / Högborne Furstinna / och Frw / S. Christina / Sveriges / Göttes och Wendes / etc. Drottning / Dohren Hertiginna til Schleswig Hollsten / etc. Lilia / folgde medh en stoor hiertans sorgh / Liffet in til Stranden / ther Galleyerne lägho / sampt H. M. s Högborne Syster och Princestin / Fröken Agnes / Dohren Fröken til Schleswig Hollsteen: Ther på folgde Höghemälte H. M. s Frwventimmer / medh många Fruger och Jungfruger.

Och althenstund medh Predikan (hwilken Wällårde H. Anders Hoff Predikanten framstälte) någhot fördrögdes / bars icke then S. Frökens Liff vchi / för än flockan war widh itt effter Middaghen.

Och wore thesse aff Adell som boro: Nembliagh / Josua Aaronson / til Diula och Siöholm: Oluff Nyhning / til Simmerstadh: Knut Lillia til Holm: Anders Stewart til Hånsdelunda: Dawid Stewart / til Walsunda: Matthias Lillierop / til Steensnås: Göstaf Oluffson til Degheberg.

H. A. M. Marschalck / then Edhle / och Welborne Herre / Herr Swante Banner / til Dirvickholm och Färnöd / war öffuer thenna Confoya / vchi hela reesan / Gubneur och Förstyrere. Säsom alle aff Adell / wore klädde vchi swarte sorgetklädher / så wore och alle andre

OCTOBER.

vchi thetas medhfolie/ ja så wäl Båsmån och Skepsknech-
ter/ såsom andra. Galleyerne wore och på öffuerlöpen och
suderne offuan watnet/ öffuerdraghne medh swart klädhe /
samt Masterne/ the ther wore medh många store Bolsaner
vchstoffradhe. Sielffua Åhrorna/ ther medh/ Båsmåns-
nerne rodde/ wore och medh swart klädhe öffuerdragne.

Gudh Åkwoldigh then S. Frökens Siäl til Swigh-
warande Noo frögde/ och oss allom en Saligh hädhanfärd
Nädigest förlåne/ Amen.

Ifrå Stockholm then 7. dito.

Then 7. Octobris kom S. Frökens Lijf/ medh thet
anseenlighe foliet/ aff Riddare och Swenner/ til Stockholm/
emellan itt och tu effter Middagen/ och sattes strax in på
Stockholms Slätt/ in vchi Slåskyrkian.

Widh Stranden mötte the vchaff Adel och Ridder-
skapet/ som på Slättet/ och vchi Stadhen wore/ såsom och
andre H. K. M. Hoffriänare/ samt Borghare/ och måns-
ge Indlenske och Beländske/ Åhrliche Wälachtadhe Mån/
hwilka samptligh folgde Lijket in på Stockholms Slätt.

Ifrå Room then 5. dito.

Piemontelli Regemente är ifrå Neapoli til Wado för-
reest/ sielffua Vice re måste försticka alt folket til Meyland:
Vchaff alle Zollerne bliffuer inkomsten brukat til Krigsbe-
hoff. Elliest adviseras och / at Erchehertighen Leopold/
haffuer Biskopdömet Strassburg / samt medh Landet til
Costniz/ öffuerantwardat then yngste Keyserens Son.

Ifrå Benedig then 11. dito.

Til Meyland och Neapholi äre Budhskap komne vchur
Hispanien/ måhländes/ at man antagha skal så myckel folk/
som man någon tijdh kan/ effter the Fransösike/ the Swiszar-
re /

re/sampt med the Saphoyer/sigh så mächtige vestrusta/til at
igentagha Jeklijn / ja och nu allaredho är någhre tusende
Fransoser på wäggen til Saphoy. Theßförvthan haffuer
then Meylendiske Gubernator skriffuit then General Pagni
dñuer Jeklijn/ til / at han nu hwarken medh Penningar
eller folck/ kunde honom bisfalla: Han må sigh therföre til
nästkommande 2hr/ förswara/ thet bästa han kan.

Lijon/ ifrån then 6. dato.

Thet Engeliske Giffiermälet är alt klart och richigt.
Konungen i Franckerijet faar foore medh kriggheit / och läs
ter ännu meer och meer förwårffua folck: Sålom i thesse da
ghar är Regementet ifrå Normandia / öffuer Strömmen
Rhodano til Pressa passerat/ otta daghar här effter komma
ännu 18000. til foot/ och 2000. til häst/ som ther alle inloce
ras skole.

Wår Gubernators Söbner/ här til Lyon/ haffua ut
aff H. K. M. alle tre bekommet befalning/ til at wårffua ett
troß. Elliest haffuer och Gresswen von Mansfeldt bekom
met godh Commission: Han är nu ifrå Paris/ til Engeland
förrester/ ther ifrå skal han til Haagen/ och sedhan til Paris
igen. Men Öffuersten Obertraut förreste i gåår til Her
tighen i Saphoya.

Bethur Swizerland 9. dato.

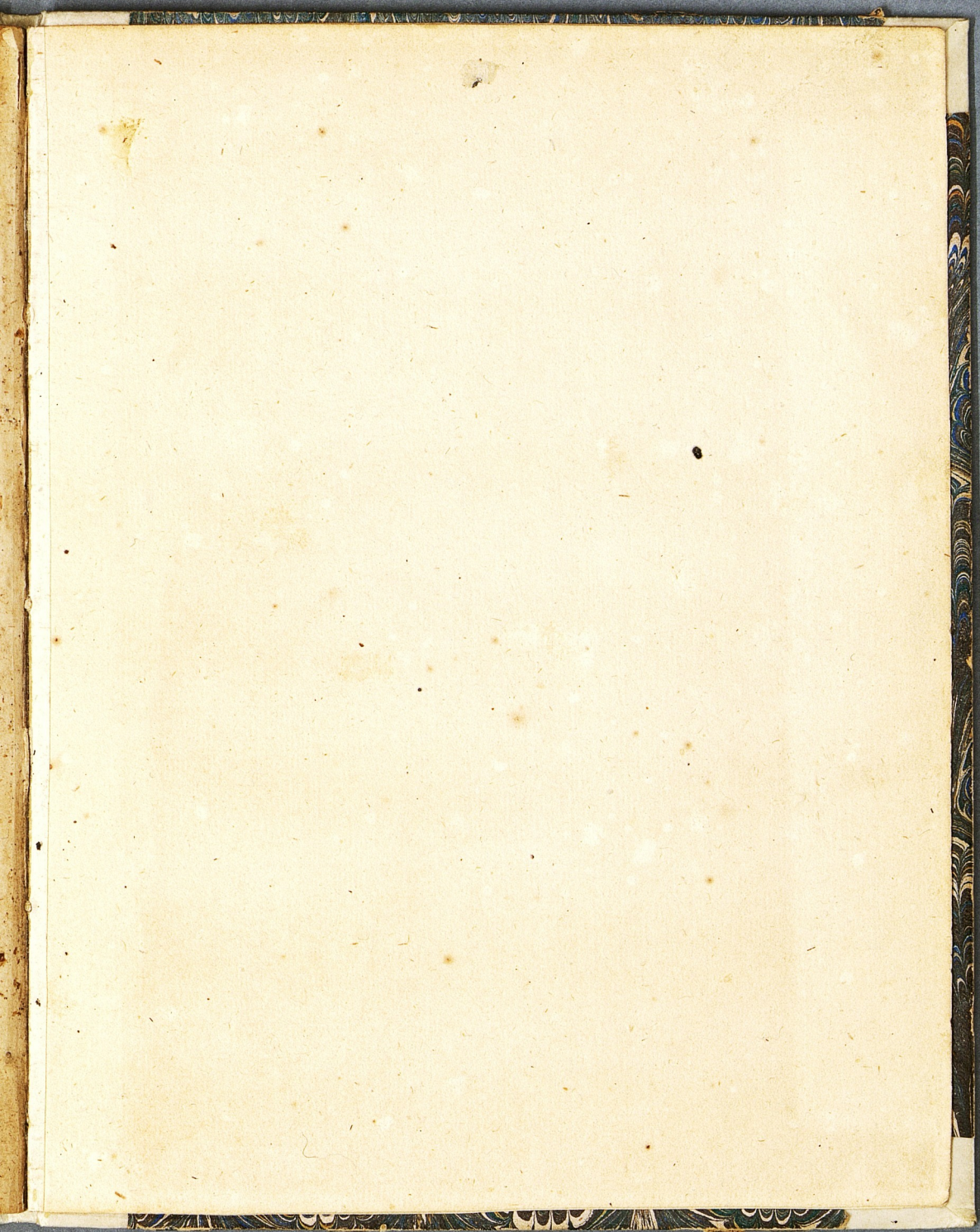
The Sedhsworne Swizare/ så wäl the Papistiske/ som
Ewangeliske/ fara foort/ och salunda/ på nytt förbinda sigh/
at the Liff/ Godz och Wälferd upsat haffua medh hwar an
dre/ til at förswara Fadherlandet/ ther the och i hela Landet
haffua sigh welförsede medh allehanda nödhörffter. Ko
nungen i Franckerijet haffua the och loffuat hielp och bis
stånd: Ther på the strax haffua namngiffuit 60. Capitener/
och skal hwar och en aff them/ thesse gängen/ och emooe
winz

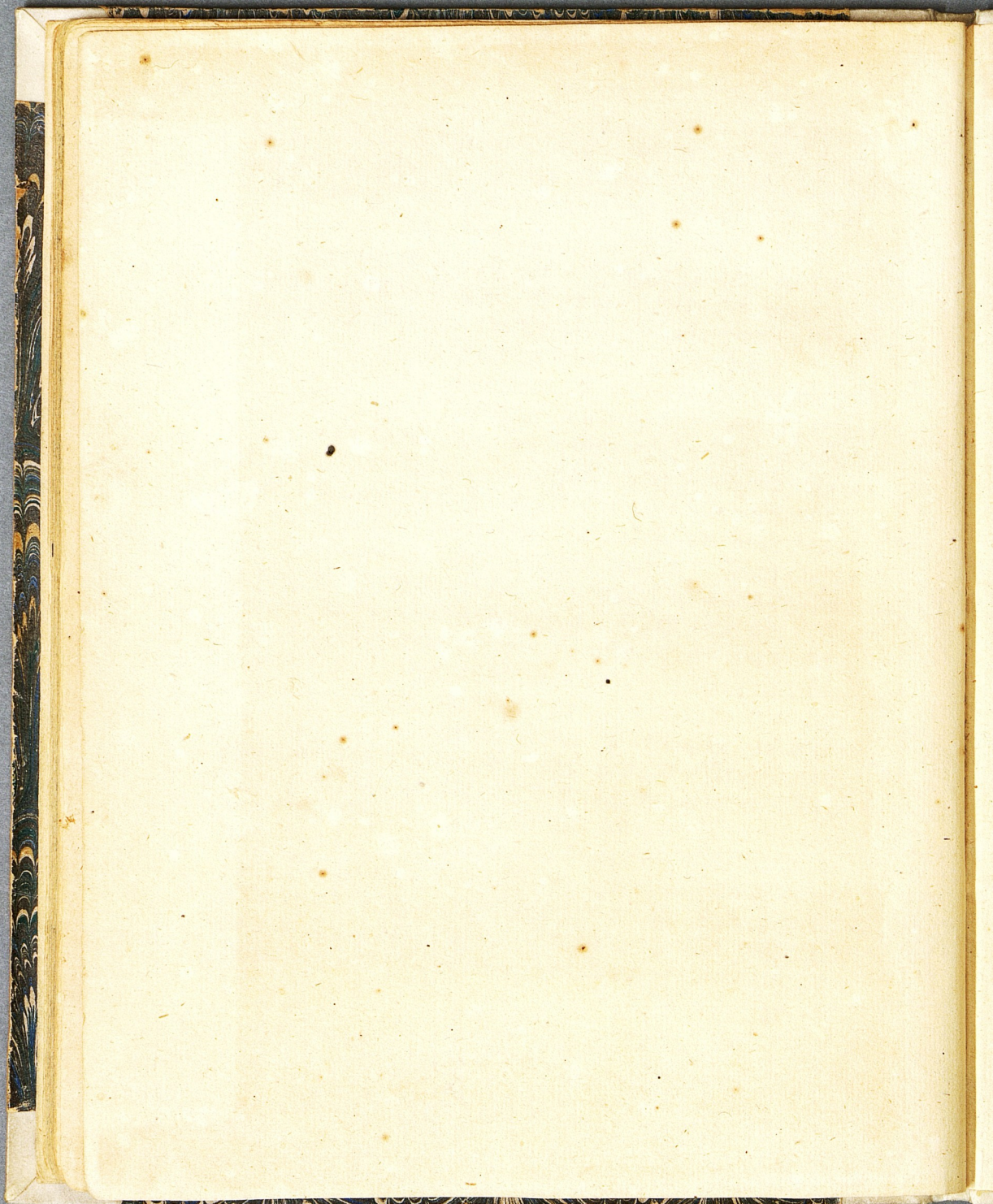
winteren / haffua hundrade / och emoot wåhrett / trehundra
dhe vchi en Fahna / the haffua och här på anammat besold-
ning och Penningar / så at man nu intet meer må twifla / at
sw Förstendömet Pfals / the Gråbundner och Felclijn / nu
vchi sanning synas kunna / genom Gudz tilhielp / restitueras.

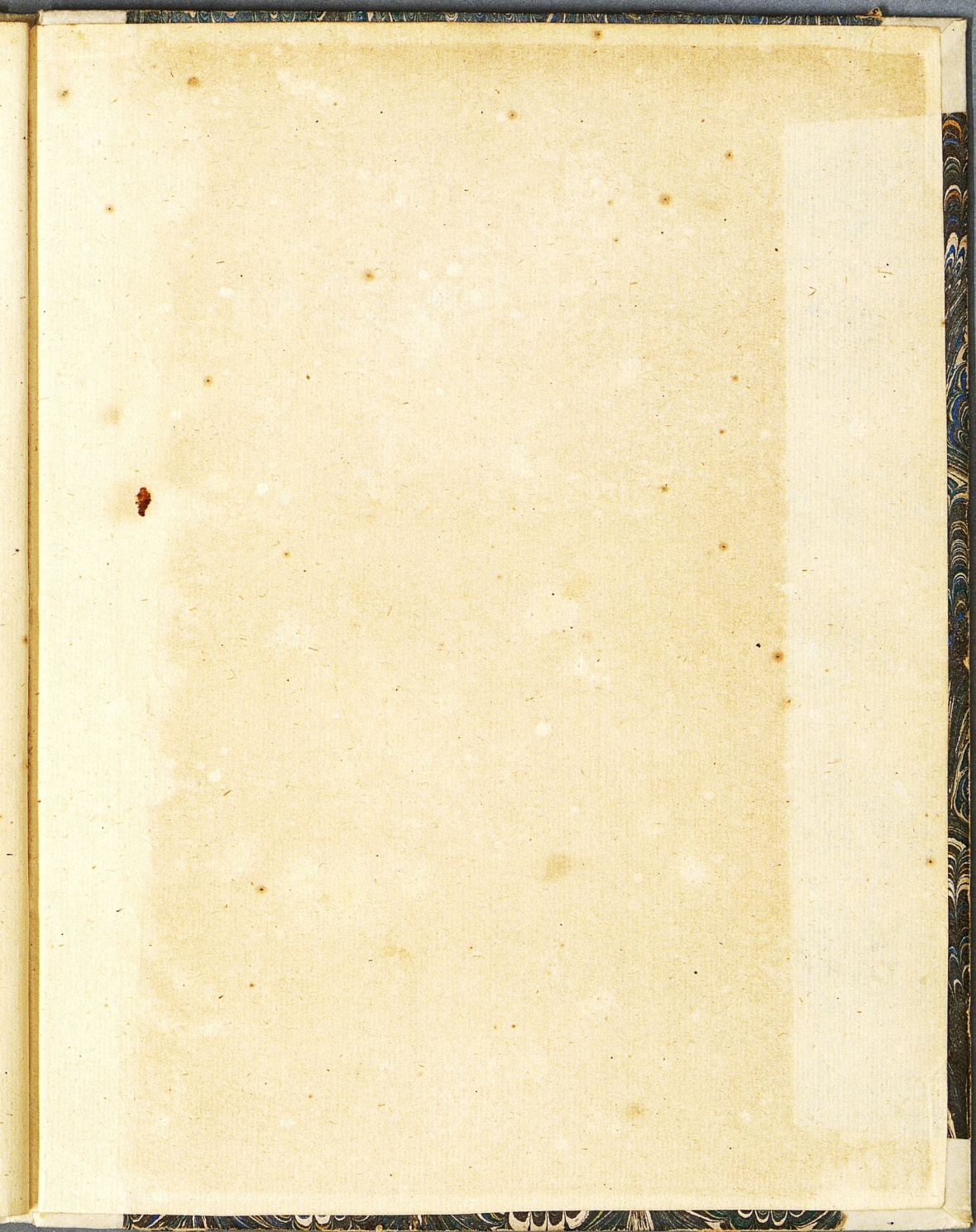
Vien ifrå then s. Octobris.

Man haffuer ännu intet wist vchur Ungern / om fridz-
fördraghet medh Zurcken / effter wåre Herr Commissarier /
åre ännu til Comorn / elliest skal icke fridhen / widh Ofen be-
slutas / vchan widh Schutta Forret / som widh pass en miss
wågh år belågen ifrå Comorn : Kan hända / för thenne or-
saken skuld / effter Zurckerne / (som någhre striffua) betee
sigh ganska mootwillige / och medh Landzfördärff göra stor
skadha vchi Ungern / hwilka Fästningen Novigrad / Cet-
skijn och Palanca skole någhre gångor berändt / menandes /
them ther på haffua warit / oförmodelighen öffuerfalla :
Doch åre the manneligh til ryggia dressne. Man säger
och / at the stråffua in emoot Niewheussel / låtandes sigh för-
nimma / at the wil a thet belåghra. Men somblighe striff-
ua / at Zurcken nåppligh kan förbjhdha then daghen och ti-
man / på hwilken fridhen beslutas kunde / wilia alljä icke ens /
slåppa the Christnes gesandter ifrån Fästningen Ofen / för
än fridhen bliffuer affhandladhet. På thetta och ale annat
skal framdeles bättre / och wissare bestedy giffwit bliffwa.
Interim så driffis här foort / at försambla Ranson / för the
Christne / som hoos Zurcken åre fångadhe / och såsom ord går /
skole en part / ther til haffua riskelighen contribuerat / hwil-
ken Contribution icke allenast vchi these Landzorter / vchan
jämwal och vchöffuer thet hela Roomerste Riket / sampe
annorstådes / och vchi andre Landskaper / skal haffua sin
foortgång. Samblas förthen skuld / såsom sagdt år / Penning-
garne /

www.books2ebooks.eu